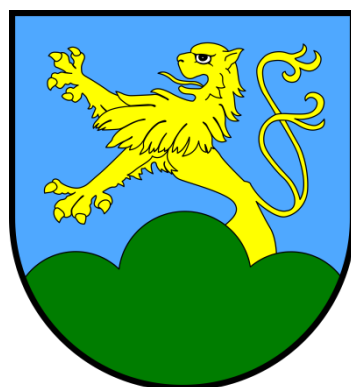

**PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI
PRZECZA
NA LATA 2016-2022**

Gmina Lewin Brzeski
PRZECZA 2016

WSTĘP

Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z najważniejszych elementów odnowy wsi, jej rozwoju oraz poprawy warunków pracy i jakości życia mieszkańców. Sporządzenie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy aplikowaniu o środki finansowe w ramach „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020” oraz innych programów pomocowych jak również stanowić będzie wytyczne dla władz Gminy Lewin Brzeski przy opracowaniu kierunków rozwoju miejscowości Przecza.

Obszarem realizacji Planu Odnowy Miejscowości Przecza jest obszar tej miejscowości.

Niniejsze opracowanie zawiera:

- 1. CHARAKTERYSTYKĘ MIEJSCOWOŚCI,**
- 2. INWENTARYZACJĘ ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI,**
- 3. MOCNE I SŁABE STRONY MIEJSCOWOŚCI**
- 4. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I PRZEDSIĘWZIĘĆ AKTYWIZUJĄCYCH SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ.**

Plan odnowy miejscowości Przecza jest planem otwartym stwarzającym możliwość aktualizacji w zależności od potrzeb społecznych i uwarunkowań finansowych. Oznacza to, że mogą być dopisywane nowe zadania, a także to, że może zmienić się kolejność ich realizacji w zależności od uruchomienia i dostępu do funduszy UE.

WPROWADZENIE

Plan Odnowy Miejscowości Przecza polega na tym, że ma on lokalny charakter i przygotowywany jest z inicjatywy przez mieszkańców miejscowości oraz przy udziale i pomocy przedstawicieli gminy. Przeprowadzone były konsultacje z mieszkańcami, radą sołectką i sołtysem.

Specyfika planu polega na tym, że jest on ukierunkowany na zagadnienia cywilizacyjno-kulturowe, koncentruje się na prostych, lokalnych przedsięwzięciach, które prowadzić mają do poprawy standardu i jakości życia mieszkańców.

Celem planu jest podtrzymanie, odtworzenie i zwiększenie atrakcyjności wsi jako miejsca zamieszkania i zaplanowanie oraz przeprowadzenie tego w sposób dostępny, oczekiwany i popierany oraz wykonalny dla lokalnej społeczności. Jest to szczególnie ważne w dzisiejszej sytuacji, gdy miasta oferują konkurencyjną alternatywę zamieszkania, a rolnictwo traci swą atrakcyjność jako źródło utrzymania, co prowadzi m.in. do migracji młodych ludzi, szczególnie tych lepiej wykształconych ze wsi do miasta.

Idea odnowy wsi wyrasta z przekonania, że odnowiona, doinwestowana i ożywiona kulturowo wieś odzyska swoją wartość, atrakcyjność jako miejsce zamieszkania, zapewni swoim mieszkańcom godziwy standard i jakość życia oraz zmniejszy migracje zarobkowe

ludność jako „nowa wieś”, nowoczesna, zgodnie z koncepcją i wizją „Wieś Przyszłości”, ceniąca i zachowująca swój unikatowy charakter i kulturową specyfikę.

Podstawą tworzenia Planu Odnowy jest zdanie sobie sprawy z lokalnych zasobów i potencjałów, zmobilizowanie ich, zainwestowanie w rozwój i stworzenie systemu działań partnerskich tak, aby uzyskać efekt poprzez wytyczone cele dot. poprawy ożywienia wsi, poprawienia estetyki przestrzeni publicznej a także jej ożywienia. Najmniejsze jednostki tworzą całość. Dlatego ważnym jest stworzenie takich instrumentów finansowych, aby w połączeniu z oddolnymi inicjatywami na terenie gminy działania były spójne i atrakcyjne w skali całego kraju.

1. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI

Aktualny obraz Przeczy

Miejscowość Przecza jest położona nieopodal ujścia Nysy Kłodzkiej do Odry, w południowo – wschodniej części gminy Lewin Brzeski. Krajobraz tego regionu kształtuje rozległa dolina Odry i jej dopływy, nizinny pas terenu zamyka od zachodu i południa

Przedgórze Sudeckie oraz płaskowyż Głubczycki, a od wschodu – Wyżyna Śląska. Ogromne kompleksy leśne, graniczące z obrębem Przecza, to Bory Niemodlińskie.

Przez Przeczę przebiega szlak rowerowy, który w sumie w całej gminie ma długość 81 km. Wieś znajduje się na bardzo ważnym szlaku kolejowym z Wrocławia do Katowic (w połowie trasy pomiędzy Brzegiem a Opolem), łączącym południowo – zachodnią część Polski z Górnym Śląskiem. W odległości 4 km od Przeczy przebiega droga krajowa NR 94 (E40), zaś 15 km - autostrada A4 (węzeł Prądy).

Przecza jest jednym z 20 sołectw, leżących na terenie gminy Lewin Brzeski – trzecim co do wielkości pod względem liczby ludności. Na dzień dzisiejszy we wsi mieszka ok. 507 mieszkańców, z czego 46 % stanowią kobiety. Do sołectwa Przecza należy również przysiółek Raski.

W związku z położeniem wsi na trasie kolejowej Wrocław – Opole, stacja Przecza jest centralnym punktem komunikacyjnym dla „nas” oraz dla młodzieży dojeżdżającej do szkół oraz pracujących z pobliskich miejscowości (Skorogoszczy, Niwy, Borkowic, Lipowej oraz Oldrzychowic).

W Przeczy funkcjonuje Gospodarstwo Rolne o pow. 1000 ha z bardzo dużą produkcją zwierzęcą (trzoda chlewna i bydło). Jest też kilka gospodarstw ogrodniczo –warzywniczych. Jednak większość mieszkańców Przeczy utrzymuje się z pracy w firmach prywatnych lub w innych zakładach pracy - głównie z powiatu brzeskiego i opolskiego.

Na terenie wsi funkcjonują dwa sklepy spożywcze, zaspokajające podstawowe potrzeby mieszkańców.

Na miejscu działa przedszkole. Dzieci i młodzież w wieku szkolnym i gimnazjalnym dojeżdżają do Lewina Brzeskiego. Natomiast do szkół średnich oraz wyższych dojeżdżają głównie do Opola lub Brzegu.

Cała wieś jest podłączona do sieci wodociągowej oraz telekomunikacyjnej.

Posiada także kanalizację burzową oraz oświetlenie uliczne. Istnieją już również plany budowy sieci kanalizacji sanitarnej.

Ponadto zagrody z naszej miejscowości startowały z licznymi sukcesami w konkursach gminnych i wojewódzkich.

Od 2001 roku w Przeczy działa reaktywowany *Ludowy Zespół Sportowy "Błękitni" Przecza*, działających w formie stowarzyszenia posiadającego osobowość prawną.

Przecza posiada swój „produkt lokalny”, którym są pierogi gryczane. Są one wystawiane na różnego rodzaju imprezach, przez prężnie działające od 2000 r. Koło Gospodyń Wiejskich.

Od 1997 r. prowadzona jest również Kronika Wsi, która zawiera dane historyczne, jak i wszystkie ważne dla naszej społeczności wydarzenia.

W związku z tym, że uczestniczymy w programie „Odnowy Wsi” od początku (tj. od 1997 r.), już w 1998 r. powstały pierwszy „Plan Rozwoju i Program Odnowy Wsi”. Dzięki temu zostały zrealizowane (głównie z własnych środków) następujące inwestycje:

- rozbudowa kościoła
- remont świetlicy wiejskiej
- utworzenie boiska sportowego
- budowa skwerków
- stały remont i konserwacja obiektów mieszkalnych
- stały remont i konserwacja obiektów użyteczności publicznej i małej architektury
- rozwój budownictwa jednorodzinnego (powstaje coraz więcej domków jednorodzinnych)
- promocja wsi (liczne starty w konkursach)

Rys historyczny

Historia Przeczy sięga 1245 roku.

Wtedy to pojawiły się pierwsze wzmianki na jej temat zapisane w języku niemieckim. Na przestrzeni wieków nazwa wsi zmieniała się i poszczególnych okresach brzmiała następująco:

- *Prseza* (1245 r.),
- *Przidza* (1300 r.),
- *Arnoldi Villa* (1322 r.),
- *Prystche* (1564 r.),
- *Arnsdorf* (nazwa polska to *Przicza* -1784 r.),
- *Przędza* (po II wojnie światowej),
- Obecnie - *Przecza*. Nazwa ta najprawdopodobniej wynika z charakterystycznego układu przyległych do drogi pól, ułożonych poprzecznie. Staropolskie "przecza" oznacza poprzeczny zagon pola.

Od końca XIII wieku Przecza wraz z Lewinem Brzeskim należała do rodu Pogorzeli. Wieś podlegała w tym czasie pod księstwo legnicko – brzeskie. Od lat dwudziestych XVI wieku do roku 1786 była w posiadaniu właścicieli Lewina Brzeskiego, rodziny von Bees, będącej jedną z najznakomitszych rodzin na Śląsku. Mimo zmienionej przynależności państwowej (należała do Czech) wciąż należała do rodziny von Bees. W tym okresie znajdował się tam katolicki kościół, folwark i dom parafialny.

Wieś była zamieszkała przez 138 osób. Od 1786 r. dobra Przeczy były częścią składową posiadłości lewińskich hrabiego Stosch. Ogromne znaczenie dla rozwoju ekonomicznego wsi miało otwarcie odcinka kolejowego łączącego Wrocław z Górnym Śląskiem (1842 r.). Trasa ta przebiegała obok Przeczy. W 1843 r. dobra Lewińskie wraz z Przeczą przeszły na własność barona von Eckerdstein. Jego syn w 1858 r. sprzedał je właścicielowi ziemskiemu Wimmerowi. W połowie XIX wieku wieś zamieszkiwało 218 osób, w tym 100 ewangelików, którzy podlegali kościołowi ewangelickiemu w Lewinie Brzeskim. Pod koniec XIX wieku właścicielem folwarku był Karl Wimmer. Należało do niego 250 ha ziemi. Folwark należał do tej rodziny do 1905 r. Następnie przeszedł na własność Otto Heldta. Ostatnim odnotowanym właścicielem był Korad Vollert, który wcześniej pełnił funkcję zarządcy. Nabył on gospodarstwo od Else Heldt. Po wojnie Przecza widnieje pod nazwą Przędza. Została ona włączona do powiatu niemodlińskiego oraz gminy Szurgoszcz (Skorogoszcz). Państwowy Urząd Repatriacyjny, zajmujący się osiedlaniem ludności na ziemiach odzyskanych, wydał 31 protokołów nadania własności gospodarstw przesiedleńcom. W latach pięćdziesiątych w Przeczy było 59 właścicieli i dzierżawców gospodarstw rolnych.

2. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI

Dziedzictwo religijne i historyczne

Kościół

W centrum wsi znajduje się zabytkowy kościół, pochodzący z XIII wieku. Jego najstarszą część stanowi wieża, objęta ochroną konserwatorską. Kościół powstał początkowo jako samodzielna kaplica z wieżą, obecnie stanowi ona kruchtę kościelną. Jego najstarszą część stanowi wieża, objęta ochroną konserwatorską. Wieża utrzymana jest w stylu gotyckim. Zbudowana jest z cegieł, okienko nad portalem i biforia (okienka) w szczycie wieży zakończone są charakterystycznym łukiem ostrym. Nad biforiami, które umieszczone zostały w każdej z czterech ścian wieży znajdują się również okrągłe okienka. Wejście do kościoła zakończone jest w formie łuku półkolistego. Część nową dobudowano kilka lat temu. Nawiązuje ona do stylu neoromańskiego. Budowę otacza stary, kamienny mur oraz ogrodzenie drewniano - metaloplastyczne.

Folwark

Oprócz kościoła obiektem zabytkowym jest również folwark. Zespół folwarczny składa się z podwórza z obiektami gospodarczymi i inwentarskimi, mieszkalnymi i rządówką. Cały kompleks wchodzi w skład obecnego Gospodarstwa Rolnego. Zespół położony jest w obszarze środkowym wsi, pomiędzy dwiema drogami przebiegającymi równolegle. Układ przestrzenny założenia został ukształtowany na przełomie XIX i XX w.

Należy dodać, że kilka obiektów kwalifikuje się do wpisania do rejestru ochrony zabytków z uwagi na szczególną wartość artystyczną, krajobrazową i historyczną dla wsi.

Zabudowa

Wieś zachowuje charakter ulicówki – skupienie zabudowy po dwóch stronach ulicy głównej. Posiada zabudowę na przestrzeni 1,5 – 2 km. Układ ten nieco zaburzą „bloki”, zbudowane w latach sześćdziesiątych, przy ulicy równoległej do głównego szlaku komunikacyjnego.

We wsi przeważa zabudowa z końca XIX i początku XX wieku.

Obecnie jest tendencja powstawania nowych domów mieszkaniowych w budownictwie jednorodzinym, gdyż Przecha ze względu na swoje usytuowanie jest bardzo atrakcyjnym miejscem do zamieszkania. W Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego na obszarze obrębu Przechy jest dużo obszarów przewidzianych pod zabudowę.

Obiekty użyteczności publicznej

Na terenie wsi znajduje się następujące punkty – obiekty użyteczności publicznej, które służą jej mieszkańcom:

Przedszkole. Zostało wyremontowane w latach 2007-2008, wraz z wymianą sprzętu i zabawek, co podniosło jego komfort i niewątpliwie poprawiło estetykę Przechy. W chwili obecnej do przedszkola uczęszcza dziewiętnaścioro dzieci;

Plac zabaw. Obecnie na terenie Przechy jest jeden plac zabaw znajdujący się przy przedszkolu. Plac ten wymaga doposażenia.

Biblioteka z dostępem do internetu. Prężnie działający punkt prowadzący również zajęcia kulturalne dla dzieci i młodzieży tj. organizacja Dnia Matki, Dnia Dziecka, malowanie pisanek wielkanocnych itp.

W 2011 Gmina Lewin Brzeski zrealizowała inwestycje pod nazwą „Zagospodarowanie terenu rekreacyjno-sportowego w miejscowości Przecza”, za kwotę 445.000,00 zł. W wyniku realizacji powyższego zadania we wsi Przecza powstało: boisko wielofunkcyjne, zaplecze szatniowo sanitarne oraz miejsce rekreacji i spotkań mieszkańców.

Cmentarz. Powojenny cmentarz katolicki jest dobrze utrzymany i zadbany. Przy cmentarzu znajduje się parking i studnia.

Infrastruktura techniczna

Przecza ma dobrze rozwiniętą infrastrukturę techniczną, w zasadzie brakuje tylko kanalizacji sanitarnej, która w najbliższych latach będzie budowana.

Elementy infrastruktury technicznej w Przeczy:

- sieć wodociągowa
- kanalizacja burzowa
- sieć telefoniczna,
- Internet,
- oświetlenie uliczne.

Gospodarka i rolnictwo

Przecza nie jest wsią typowo rolniczą. Rolnictwo skupia się głównie w Gospodarstwie Rolnym, Gospodarstwie Mlecznym (Mlekoland) czterech gospodarstwach ogrodniczo – warzywniczych. Mieszkańcy Przeczy utrzymują się głównie pracując w firmach prywatnych lub w innych zakładach pracy oraz z usługowej działalności pozarolniczej prowadzonej na terenie wsi.

Działalność usługowa prowadzona jest w:

- Gospodarstwo Rolne (produkcja roślinna i trzoda chlewna)
- Gospodarstwo mleczne (Mlekoland)
- Tartak
- Dwa sklepy spożywcze
- Zakład brukarski
- Zakład dekarcki

Organizacje społeczne

Na terenie Przeczy działają dwie organizacje społeczne:

- Koło Gospodyń Wiejskich (KGW)
- Stowarzyszenie LZS „Błękitni” Przecza.

Koło Gospodyń Wiejskich zostało reaktywowane w 2000 r. Do największych sukcesów KGW należy stworzenia „produktu lokalnego”, którym są pierogi gryczane. Są one wystawiane na różnego rodzaju imprezach (m. in. Europejski Kongres Odnowy Wsi, Herody w Lewinie Brzeskim, Święto Kwiatów itp.). KGW organizuje cyklicznie dożynki wiejskie. A nasze korony dożynkowe, wykonywane przez KGW, są doceniane w konkursach gminnych konkursach dożynkowych. Organizowane są również wyjazdy do operetki, dzień kobiet.

Od 2001 r. funkcjonuje w Przeczy reaktywowany Ludowy Zespół Sportowy „Błękitni” Przecza, działający w formie Stowarzyszenia posiadającego osobowość prawną, NIP, REGON oraz konto.

Zarząd klubu prowadzi sekcję piłkarską seniorów, którzy rozgrywają swoje mecze głównie na terenie powiatu brzeskiego oraz towarzysko również opolskiego. Od 2007 roku prowadzi zajęcia z trampkarzami i juniorami, z Przeczy i najbliższych okolic, w celu założenia również drużyny młodzieżowej.

W kalendarzu imprez gminnych zagościł już na stałe *Międzygminny Turniej Piątek Piłkarskich* organizowany cyklicznie przez Zarząd Klubu.

3. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI

Mocne Strony	Słabe strony
Lokalizacja miejscowości : <ul style="list-style-type: none"> • w granicach miejscowości Linia kolejowa 132 Bytom – Wrocław • 3km do drogi krajowej 94 • 3km do Borów Niemodlińskich • 3km do plaży miejskiej w Lewinie Brzeskim,	Brak kanalizacji sanitarnej
Infrastruktura techniczna: <ul style="list-style-type: none"> • sieć wodociągowa • kanalizacja burzowa • sieć światłowodowa (Internet) • oświetlenie uliczne	Niedostateczny stan techniczny dróg w miejscowości
Atrakcyjne tereny dla zabudowy mieszkaniowej	Brak wystarczającej ilości placów zabaw
Wybudowany w 2011 roku Obiekt sportowo – rekreacyjny	Estetyka budynków na osiedlu popeegerowskim
Przedszkole	
Kościół	
Strona internetowa	

4. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I PRZEDSIĘWZIĘĆ AKTYWIZUJĄCYCH SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ W PERSPEKTYWIE LAT 2016-2022, W KOLEJNOŚCI WYNIKAJĄCEJ Z PRZYJĘTYCH PRIORYTETÓW.

- 1) Przebudowa drogi gminnej na odcinku od drogi powiatowej nr 1185O do zabudowy wielorodzinnej „popegeerowskiej”, szacunkowy koszt 260.000,00 zł, termin realizacji 2016 – 2017r.
- 2) Przebudowa, remont dróg gminnych zlokalizowanych w granicach wsi, w tym droga Przecza – Lewin Brzeski, szacunkowy koszt 1.500.000,00 zł, termin realizacji 2016 – 2022r.
- 3) Budowa sieci kanalizacji sanitarnej Raski – Przecza, szacunkowy koszt 6.000.000,00zł, termin realizacji 2017 – 2022r.
- 4) Budowę małej infrastruktury turystycznej, w szczególności punktów widokowych, miejsc wypoczynkowych i biwakowych, tras rowerowych, ścieżek spacerowych, edukacyjno-historycznych, szacunkowy koszt 250.000,00 zł, termin realizacji 2016 – 2022r.
- 5) Budowa placów zabaw w tym na osiedlu popegeerowskim, szacunkowy koszt 50.000,00 zł, termin realizacji 2016-2022r.
- 6) Poprawa standardu świetlicy wiejskiej, szacunkowy koszt 50.000,00zł, termin realizacji 2016-2022r.